

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetőknek jutányosan számítatnak.

Nyilvterétől postai 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdoszó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Aratás előtt.

Egy-két nap még s az aranykalászos rónaságon, hol az érett gabona felett még csak az énekes madarak zenéje hallatszik, megcsillan az éles kasza, hogy learassa azt a termést, azt a gyümölcsöt, mit majd egy esztendő verejtékes munkája teremtett meg. Aratunk! Minő bővösen hangzik e szó. Benne a munka jutalma, a fáradalmak, kinlódások ellenértéke.

Van-e szebb muzsika, összhangoltabb zene a kaszacsengésnél. Ismerhetünk-e szebb danát az aratók vidám énekénél s gyönyörködhetik-e a szem gyönyörűbb látványban, mint az étellel megterhelt szekerek mesés látványosságában?

Mégis csak a természet az ő mindenhatóságában nyújtja a legszebb, a legutánozhatatlanabb képet, semmi sem pótolhatja, semmi sem helyettesítheti őt. Az ő nagy-szerűségének párja nincsen, az ő atyai gondoskodása felülmúl minden szülői szeretetet.

S mégis ebben a szent percben, mikor szemünket végigjellettjük a termőgabonától terhes aranykalászos rónákra, most mikor az élet sarjadik a fekete humusból s barátságosan hajladoznak a terhes kalászok, az őket simogató lanyg szellő alatt, mégis olyan furcsa, olyan bántó gondolatok támadnak agyunkban, melyek nincsenek összhangzásban azokkal a szép képzetekkel, melyekkel a természet nekünk kínálkozik.

Észünkbe jut mindaz a baj, mindaz a sok gond és bánat, amit a gazdának a mai napig szenvednie és eltűrnie kellett. Hány-szor került válságos helyzetbe saját hibáján kívül. Hány-szor rettegett a jégesők, a késői zivatrok alatt. Hány-szor rimázkodott tehetlenségében az eget Urához, hogy mentse meg munkája gyümölcsét az elemek lékezheletlen dühétől s ne engedje pillanatok alatt elpusztulni azt, mit hosszú hónapok verejtékes munkája alkotott. És igen sokszor hiába könyörgött. A jégeső elpaskolta, a késői zivatar leverte lábáról a vetést s a tönkretett gazda a vihar után, mit tehetett egyebet, mint fődellen fõvel, levett kalappal buzgó imát küldött fel ahhoz, kinek kiszámíthatatlan jósága és előrelátása, ezzel a súlyos csapással látogatta meg őt. S itt nincs segítség. A legnagyobb munkabírás, a legkitartóbb szorgalom hiábavaló. Az elemek vad dühét megfékezni, de még csak védekezni ellenük nem áll módjában a tehetetlen embernek.

S ezért fakaszt belőlünk az aranykalászos róna, az ő rengõ-ringó kincsese erdejével szomorú gondolatokat. Szomorukat

még akkor is, mikor a földmívelési miniszter, körülfogva nemes és tudós gárdájától, az idei év kedvezõ gazdasági mérlegét megálapította.

Örvendetes ugyan nemzetünkre nézve, hogy végre-valahára egy jó gazdasági esztendő kedvezõ kilátásaiban ringatózhatik, de önkéntelenül és ismételve vetõdik fel lelkünkben az a gondolat: miért is van nemzetünk ezeknek az izgalmaknak állandóan kitéve? Mennyivel boldogabbak más országok népei, amelyek existenciája nem az idõjárástól függ. Mennyivel szerencsésebbek ama nemzetek, amelyek iparral s kereskedéssel is foglalkoznak. Ahál nem az idõjárás szeszélye billenteti hol ide, hol oda a mérleg kedvezõ esélyeit, hanem az emberi kéz, a nemzet szorgalma, kitartása teremti meg a jólétet. mely az ország felvirágoztatásának megteremtõje.

Várjuk, várjuk, mint hajdanában a keleti népek a Messiást, a ránk hasadó hajnalt, mely országunkat a gazdálkodás egyoldalúságából kivezesse.

Akkor is tetszeni fog a kasza csengése s örülni fog lelkünk a megrakott szekerek láttára: de nemzetünk boldogsága nem fog függni az idõjárás szeszélyeitõl.

A föld áldása párosodni fog az iparos szorgalmával s a kettõ együtt meg fogja teremteni azt, ami után százezrek ajaka epedez: a gazdag, a hatalmas Magyarországot!

Kozmopolitizmus.

Régi dolog, hogy mi mindig 4—5 lépéssel hátrább ballagunk, mint a többi nyugati nemzetek. Történelmünk eseményeit nyomon követve, csakhamar be kell látnia azt még annak is, aki vaktában tagadásba venné. A keresztény vallás felvételétõl kezdve egész a francia forradalom szent eszméinek elfogadásáig minden dologban, minden irányban négy-öt lépésnyi késéssel haladunk tovább azon az úton, melyet a többi mûvelt nemzetek, minket megelőzve, végig tiportak.

Ha elmélkedünk e tény fölött, nem juthatunk más magyarázatra, mint arra, hogy a magyar nép lassan gondolkodik. Jól meg gondolja azt, amit a többi népek inycsiklandóztatóan nyújtanak feléje. Jól megrágya és csak aztán nyeli le. Itt a késés oka.

Azt mondhatná valaki, hogy ez nem igaz, amennyiben a magyar nép szive olyan, mint a szalma: könnyen lobbót vet. Hamar fellelkesül. Nos hát ez csak látszólagos jelenség. A magyar nép pszichológiájához tartozik, hogy elõbb lelkesül, aztán gondolko-

zik. Ez az oka annak, hogy nálunk a hirtelen magasra emelt férfiakat gyorsan eléri a bukás. Mert csak akkor kezdjük latolgatni valakinek értékét, amikor azt könnyû lelkessültségünkben duplán megjutalmaztuk, sõt gyakran érdemtelenül is. Szerencse még, hogy egyáltalán gondolkozunk, ha késõn is.

A történelem ama tanúsága, hogy mindig elkesve baktatunk a többi nemzetek után, megnyilatkozik napjainkban is.

Itt van például a kozmopolitizmus uralkodása, mely nálunk még, bárhogy tagadjuk, egyre tart.

Franciaországban 8—9 év óta folyton ébred a nemzeti szellem. Koporsójából kitör és eger kér a tiszta francia génius és egyre nagyobb mértékben hódít az ébredés szülõtte: a sovinizmus. A francia irodalom, mûvészet, társadalmi élet, mind mind a »sovinizmust« fogadja el istenasszonyának.

És nálunk még mindig a kozmopolitizmus uralkodik. Persze titokban elrejtõzve. Magunk is tagadjuk, magunk sem hisszük, sõt gyakran vakságunkban magunk sem látjuk.

Egyik föjelensége az az óriási rokon-szenv, mellyel a külföldi irodalmát kultiváljuk, a miénknek elhanyagolásával. E vádra valaki azt válaszolhatná, hogy persze, mert a mi irodalmunk sokkal gyöngébb, mint a külföldé. Lehet, hogy ez így van. De ha így is van, akkor is megbélyegzendõ az ilyfajta kozmopolita elfogás. Mert az igazi erõs sovinizta magyar még a gyatrább magyar mûveket is fölébe helyezi a jobb külföldi munkáknak, abból az egy okból hogy gyöngéjét elledi e szó: magyar. Helyese vagy nem e felfogás, arról most nem vitatkozunk. Mindenesetre való az, hogy a gyenge pártolás híján az irodalom még jobban elerõtlenedik, míg pártolással talán megerõsödhetik.

Gondolkozunk csak. Nem hallottuk néha, hogy valaki egy premiére elõtt, tehát a kritikák megjelenése elõtt, azt kérdezte tõlük, vajjon magyar vagy külföldi-e az új darab és arra a válaszukra, hogy idegen termék, nem mondta-e ki létatlában a szentenciát: hogy okvetlenül jónak kell e darabnak lennie, mert külföldön született?

De még irodalmunk gyöngése is a kozmopolitizmus betegségeitõl származott. Irónk a publikumnak kedvezni akarván, idegen minták után indulnak és természetes, hogy így a mûvészi utánzás helyeti, csak torz és erõlített majmolást mutatgatunk.

Sõt tovább mehetünk. E jelenség mind a két részrõl, úgy a közönség, mint a mû-

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,

:: hanem használjon azonnal ::

Beretvás-pastillát

amely 10 perc alatt a legmarkacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. Orvosok által ajánlván. Kapható minden gyógyszeriarban. — Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. 3 dobozal ingyen postai szállítással. 637 41—52

vések részéről, összes művészeinkben megnyilatkozik. Ez olyan circulus viciosus, mely a kozmopolitizmus központja körül forog. A publikum felkészül a külföldért, a művészek elfelejtve hivatásukat, az idegen irányokat követik és e baltépés következményeképpen még inkább a kozmopolitizmus karjaiba hajlítják a közönséget, mely csakugyan jobbnak találja az eredeti külföldi terméket, mint az idegen ruhába bújított magyart. Irodalmunk és művészetünk után igazodik egész társadalmunk és így mi, a míg a külföld már rég ledobta a kozmopolitizmus igát, még mindig alatta nyögünk.

Szóval megint hátrább vagyunk 4—5 lépéssel, mint a többi nemzetek.

Pedig, Isten bizony, itt van már az ideje a sietésnek!

Értesítők.

Vettük a csáktornyai tanintézetek értesítőit s lelki megnyugvással és hazafias örömmel gyönyörködhetünk abban a szép eredményben, melyet itt az ország határain ez iskolák úgy a nevelés és kultúra, mint a hazafias érzés megteremtése körül évről-évre elértek.

Az áll. elemi iskolába a lefolyt tanévben összesen 468 tanuló iratkozott be: 230 fiú és 238 leány. Az első osztályba járt 137, a II-ba 131, a III. 103, a IV-be 97 tanuló. Magyar anyanyelvű volt ezek között 81 fiú és 88 leány. Helybeli 441, vidéki 27. A záró ünnepély alkalmával 120 K jutalmat osztottak ki az elemi iskolában 17 tanuló között. Diszes magyar imakönyvet 6 tanulóknak adtak ugyancsak jutalom fejében. A jutalmak a Királyi Pál, Jeney Gusztáv, Cvetkovics Antal, Kramarits István és Vasasztaltársaság féle alapítványokból kerültek ki. Az iskolának gazdag tanítói és ifjúsági könyvtára van. Mindkét könyvtár 2309 műből (4809 kötet) áll. Érezhető hiánya és baja az elemi iskolának, hogy V—VI. osztálya nincsen. Tudunkkal ez osztályok fel-

állítását ebben az évszázadban a költségvetésen kívüli állapot okozta. Remélhetőleg, ennek megszüntével, a jövő tanév folyamán végre valahára sikerülni fog ezt a virágzó elemi iskolát hat osztályúvá kifejleszteni. A tanfőnöket Polyák Matyas igazgatása alatt 14 tagból áll.

Az áll. polg. fiú és leányiskolában a lefolyt tanévben összesen 162 fiú és 114 leány iratkozott be. A fiúk száma héttel fogyott, a lányoké 20 szal gyarapodott. Ez utóbbi körülmény a leányintézetnek tulajdonítható, mely hazafias missziót teljesít. Az I. osztályokba 50—28, a II. osztályokba 42—35, a III. osztályokba 36—25 s a IV. osztályokba 31—28, az V. osztályba 2 tanuló járt. Ezek közül más megyebeli 47 tanuló volt. Kár, hogy a statisztikai adatokból nem tűnik ki, hogy az összes tanuló közül hány a helybeli. A tanulóknak között 169 magyar anyanyelvű foglaltatik. A tandíj fizetése alól 77 mentetett fel. Osztályisméltésre utasított 7 tanuló, javított tehet 16. Jutalom fejében 160 K-t középszemben és 17 könyvet osztottak ki a tanulóknak között. A jutalmak a Királyi Pál és Cvetkovics Antal-féle alapítványok s az Önképzőkör alapítvány kamataiból, továbbá a csáktornyai ifjúság, a Csáktornyai Takarékpénztár és Pataky Kálmán igazgató adományaiból kerültek ki.

A polgári iskola hasznos tagozatát a lányintézet képezi. Az internátus célja Muraköz megmagyarosításának előmozdítása s a Horvát-szlavonországi véreink megmentése. A hazafias intézmény minden tekintetben beválik. Az itt elhelyezett lányok az érdekelte szülők legnagyobb öröme nemcsak édes otthon találnak az internátusban, de a leggondosabb felügyelet mellett a leghelyesebb irányú hazafias szellemben és háziasan neveltetnek. Az intézmény szükségességét igazolja, hogy sokkal többen jelentkeztek felvételre, mint amennyit befogadni lehetett. Jelenleg csak 17 lányt helyezhettek

el az internátusban. Nemzeti szükség, hogy az internátus több lányt fogadhasson be. Ezzel nemcsak a lányiskolát erősítjük meg, de a magyarságnak is végtelen szolgálatot teljesítünk.

A polgári iskolai tantestület 9 rendes tanárból, 1 helyettes és 2 óráadó tanárból áll. Hitoktató van az intézetnél négy. A polgári iskola igazgatója Pataky Kálmán.

Hirdetmény. Csáktornya nagyközség előljárósága július 9-iki közzétett közhírré teszi, hogy a nagyközségnek 1911. évre egybeállított költségvetési előirányzata az 1886. évi XXII. t.-c. 125. §-a értelmében a községhez 1. szám alatti hivatalos helyiségében 15 napi közszemlére helyezett oly célból, hogy azt a hivatalos órák alatt a nagyközségnek minden egyes adózó polgára megtekinthessen és arra vonatkozólag esetleg észrevételeket tehesen.

K Ü L Ö N F É L É K .

Kérelem. Lapunk folyó hó 1-ével a XXVII-ik évfolyam III-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tiszteltetl kérjük az előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétkúrdulásában fenakadás történjék. Tisztelettel a kiadóhivatal.

Uj nóták.

*Megint egy új nóta. Magyar nóta lenne,
Pedig nincs egy szikra magyar érzés benne,
Mulatós legények dalolják mindig,
De tudja az Isten
Engem meg nem indít.*

*Annyi az új nóta, mint a burján annyi,
De szemembe könnyet egy sem képes csalni.
Nem teszik gyorsabbá a szívem verését,
Nem érzem bennök a
Vérem láktetését.*

*Mis-más a kótája, cudar rossz a verse,
Egy pár esztendőn túl nem tud élni egy se.*

A st. louis-i Fair.

Irta: Vértési Károly.

Az amerikai városok évenként szoktak vendégnapot tartani, amelyen ünnepelések rendezését, pénzszedés okából csodíjuk magukhoz az idegeneket. St. Louisban október 4-én vasárnap jelen voltam egy ilyen hangos vasárnapon. Alkony tájon riadó hangonál az elfátyolozott próé át kocsi-borodzik körül, meg-megállnak vele a népes utcákban. Kocsikra teszik a st. louis-i iparágaknak a termékeit is.

Mikor az est-zürkület ráborult a városra, minden épkézláb ember az utcán volt, látható volt minden típus, fehér, fekete, ifjú és öreg, férfi és nő, c-iti leány. A társadalom minden osztályából összevörösödnek a nagy néptömegek s te-zis szindus a kép t, este. Tropicus gavallérokban, néger missikben nem volt hiány. Látok a tömegben egy igazán rézvörös katonatisztet, bátor vonásokkal, valóságos diádot. Nézték a lányok a kirívó sjátságra. Látni elspanyolodott idősnőt, Kr. ol t is, európai felér szülőtől származó b-misztól, nyugatindiai.

Trombitáltak, kolompokat zörgettek, ujjongó öröm szállt meg a lelkeket a színes, szép ünnepélyen, melyen tengeri ember verődött össze. Az asszonyok él s rikácsolása hangzott többhüllött a tomp. motájásba. A töm-gek növekedt-k, miként a hólabda, görülő útjában. A rendőrök ki-rind ltsége erősebb, nikor az utcák egész szél-tükben voltak állva.

Szép volt az özeleji este, holdfényes, csendes volt a levegő. Mintha varázsütésre a föld szülte volna, ontotta volna magából a sok embert. Felvidult az utca képe teljesen, utat alig lehetett szorítani az élet utáni feltartóztatlan házjában. Ennél sürebb emberrajt sehol sem láttam

Amerikában, a világiállításon sem. Az eleven élet zakatolt és zúgott s a hömpölygő tömegek percek multával teljesen megakadályozták a közúti, vasúti kocsik járását. Az ablakosok tele voltak fejjel, az emberek csillogó szemekkel néztek.

Mindenki a kezében tartott egy rövid nyelű kis tollporlót, a madárnak különböző színű-, hosszú-, finom tollából. Vársárolhatók voltak ezek a tollbokréták lépten-nyomon. Vele férfiak a nők arag, ezek a férfiakét érintgettek, simogatták rang-és korkülönbösg nélkül, szemközti jóvéskor, oldalról, észrevétel nélkül hátulról. Volt mosoly, a fejnek ide-oda kapkodása, vidám nevetés, kacagásba lehet futni. A hideg, nyugodt tekintet is derültre vált. Egyik a másikkal kezéből igyekezett elkapni a tollporlót-fészek között, miáltal még változatosabb, mulatságosabb lett a séta. Egy göndörhajú szerencsés leány, az én tollbokrétámnak csak a fogantyútját (örthette el, de a kezemből ki nem csavarhatta azt).

Volt még színes selyempapír-pikkelyekkel való dobálás, pillangó csata, confetti, mikkel közörm-, hangos nevetés fakadás között az álarcsok azonnald szoktak dobálózni Nizza, Róma, Veience és más olasz városokban farsangkor, a hamvaszkodás napja előtt. Özönfél, amerikai dussággal repültek a gömbölyűre-, borsószem nagyságra metszett, sokszínű kis papírdarabkák. Gyenge furallat támadt, segített azokat szétszórni. A nők haja, kalapja, válla, csipkéje, ruhája, a pillangók lengésekor, azután, tele volt színes pöttyökkel, a férfiak szakála, bajusza, gallérja, kabátja. A földön, fénylő szent János-bogárkának látszóttak.

Éjstejig vettem részt a mulatságban és sok szép amerikai nőnek, virágzó pretti girl, ragyogó szemű szép kis lányoknak, bájos érintetlenségnek, édes-, friss menyecskének csórigattam meg finom toll- a báronyos, puha orcáját, derítetttem mosolyra az ajakát. Mulattott ez a dolog a sok

komoly dolog után, mellyel jár a tanulmányutazás. Minden órának leszakított virágát, így valahogy, de jól mondja a költő. A valóság pedig az, hogy visszajutni nem lehet. Ez a felejtetlenség este, melyről írni sokat lehetne, volt a st. louis-i tartózkodásomnak a fénypontja. Yes! Yes!

Amerikai jellegzetes sok szép arcot lehetett látni valóban, bájos leány fejeiket, mondani lehet, hogy a világiállítás alkalmával az egész Unióból nagyon, nagyon sokat.

Az éj előrehaladottabb idejében tólt a tömeg, a sorbontók két könyökkel törtek előre. A zsufolságot, dőre gondolatlan arra használták fel szintelen egyéniségek, éretlen közönség, illetlen, bárdolatlan emberfiuk, hogy összefogozva, erőfeszítéssel, rendbontó erővel nyomulva előre, egymást előre lökve, tólvá, még nagyobb tolongást támasztottak az emberrajban s megbontották az egyelőre tartozó társaságokat s főközéseket idéztek elő lahotával, éretlenkedő kiabálással és pajkos-sággal, sőt illetlen kézmozdulatokkal. Ez több volt a soknál, zabolátlanság. Utszélivé, tartós zajjá fajult a mulatság.

Megtudtam, hogy a st. louis-i égőszemű szép asszonyoknál — kiknek nemzetközi vér járja az ereit — gyakran tándorodik meg a hitvesi hűség, s mintegy fele, hogy hajlamainak élhessen, elváltan él az urától. Amerikai cselekedet ez. Utólag értem meg, hogy miért volt olyan vidám, mosolygós az arcuk s olyan élénk az ő rézdürköl is a — confetti dobás.

A sok járás-keléstől fáradt nap és élénk élet után béke szállt a bensőmbé és. elphentem, ha nem is pehelyvankoson. Arról gondolkodom, hogy milyen szépen folyik a világ. Fialatok vagyunk-e vagy öregek? nem éveink száma határozza meg, hanem vagyunk. Ha vénebb szeretnél lenni, még fiatal vagy; ha ifjabb, már öreg.

*Előlejtük, mintha sose lettek volna
S újra a régiék
Jönnek elő sorra.*

*Régi szép világból visszamaradt dalok,
Lelkünk, hogy elmereng, maiglan rajtatok,
Sőt olyanok vagytok, mint a jó bor, amely
Csak tészesébb lesz
A múlt idővel.*

*Tűz van bennetek, tűz, igaz érzés lángja;
Gyufának tudtok, mint a lobogó fátyla,
Nincsen olyan tisztá, nemes magyar lélek,
Melyet hogyha szegtek,
Föl ne tázelnétek.*

*Ti nótacsinálók, kik vagytok ezivel!
Régi dalosoktól ezt lessétek ti el.
Aztán haladjatok csak a feltört meszgyú
S örök less nótátok,
Mint a „Repülj fecském.”*

— **Uj királyi tanácsos.** A király, a személye körüli miniszter előterjesztésére Hajós Mihály alsórendű ügyvédnek a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül a királyi tanácsosi címet adományozta. Hajós Mihály édesapja dr. Hajós Ferenc csáktornyai országgyűlési képviselőnek.

— **Uj plebános.** Gróf Festetits Jenő, mint kegyúr, a Habus Mihály elhalálzásával üresedésbe jött perlaki plebániai állást betöltötte. Plebánosnak az oltani adminisztrátort Kuhár Jánost nevezte ki.

— **Személyi hír.** Viasz Nándor járási m. kir. állatorvos 2 heti szabadságidejét f. hó 5-én kezdte meg. 19-én veszi át ismét hivatalát.

— **Eljegyzés.** Mankóbüki Fejér Dénes ny. m. kir. honvédszázados, földbírtokos, Stridóvár lakarekpenzlárának elnök-igazgatója eljegyezte Zechmeister Viktor náprádiai nagybérlő leányát, Fannyt.

— **Még egy aranylakodalmom.** Novák Ferenc helybeli polgár, a városnak több éven át volt helyettes bírása, folyó hó 2-án ünnepelte házasságának 50 éves jubileumát. A családi ünnepélyt 10 órakor szent mise és utána Te Deum előzte meg, melyen részt vettek az ünnepelt gyermekei és unokái. Mise után az ünnepelnél családi lakoma volt.

— **Eljegyzés.** Simon József csáktornyai kereskedő jegyet váltott Cukor Mariska kisasszonnyal, Cukor György szijgyártó leányával.

— **Koszorúpótló adomány.** Nuzsy Mátyás polgártársunk elhalálzása alkalmából Verbancsics Ferenc úr 25 K-t volt kegyes rendelkezésünkre bocsátani, mint koszorúpótló adományt a felállítandó kórház javára. Amikor ezt nyilvánosságra hozzuk, egyúttal az adományért hálas köszönetünket töl-mácsoljuk. Csáktornya, 1910. július 1-én. Városi előjáróság.

— **Házasság.** Oszeszly M. Viktor az Alsórendű és Vidéke hetilap szerkesztője Alsórendűn házasságot kötött Klein Bertussal.

— **A Dunántúli Dalosszövetség Keszthelyen.** A Dunántúli Dalosszövetség 3 napra tervezett dalosünnepélye tegnap vette kezdetét. A szövetségnek 12 éves fennállása óta ez a 9. dalosünnepé. Az előbbi évi székesfehérvári, nagykanizsai, pécsi, győri, szombathelyi stb. versenyeket mindig a legnagyobb siker koronázta. A keszthelyi dalosverseny azonban az összes eddigieket felülmúlja. Mig a legutolsó székesfehérvári dalosversenyen 7 vidéki dalárda vett részt, addig a keszthelyi versenyre 19 dalárda jelentette be részvételt. Küldöttségileg az ország minden részéből jelentkeztek dalkörök. A dalosok tegnap érkeztek Kesz-

helyre, ahol a város előjárósága és a szövet-ség nevében dr. Dezsényi Árpád, a gróf Festetits urodalom főtitkára, mint a szövetség elnöke fogadta őket. Utána Keszthelyi hölgyei egy-egy jellegű kisérletben megkoszorúzták minden egyes dalkör zászlaját. Este a Balatonon ismerkedő-est volt. Ma reggel, a körülbelül 4000 ember részére épített dalszarnokban az összakarok próbája van, melyen 1000 dalos vesz részt. Utána disz-közgyűlés, disz-bankett, délután pedig az ünnep tulajdonképeni része, a kötött dal-verseny lesz megtartva. A dalkörök négy különböző csoportban énekelnek, ezek közül ránk nézve a legérdekesebb a második csoport, mely Révfy Géza „Ismered egy szép országot” c. pályanyertes művet fogja előadni. Verseny után a dalkörök monstre szerenádót adnak gróf Festetits Tassiló főudvarmesternek az ünnep fővédnökének. Este a Balatonon nagy népünnepély, velencei est lesz, melynek keretében a fővédnök vendégül látja az összes dalosokat. A hol-napi nap programja szintén a legváltozatosabb. Ekkor lesz az úgynevezett szabadon-választott dalverseny és a díjak kiosztása.

— **Eljegyzés.** Friedrich Ilona kisasszonyt, Friedrich Nándor muracsányi kereskedő leányát eljegyezte Sternberger Samu damásai kereskedő.

— **Esküvő.** Marton Miksa zalaegerszegi kereskedő f. hó 17-én délután 5 órakor esküszik örök hűséget Viziszentgyörgyön Neumann Szidonia kisasszonynak, Neumann Mór viziszentgyörgyi kereskedő leányának.

— **Halálzás.** Gyászjelentés szomorú hirt hoz Perlarokról. Plathy Árpádné szül. huirai Lukács Gabriella úrnő, f. hó 6-án, életének 63 évében, rövid szenvedés után elhunyt. Hetedikén délután 6 órakor temet-tek el. Az elhunytat férjén kívül számos gyermeke és unokája gyászolja. Áldás és béke hamvaira!

— **Tűzoltó multság.** A perlaki önkéntes tűzoltótestület e hó 3-án az ottkori csárdában dacára az idő szeszélyének, jól sikerült nyári multságot rendezett. Felül-fizetni szíveskedtek: dr. Hajós Ferenc Buda-pest 10 K, dr. Saágyváry Jenő, dr. Noszlopy Gáspár, Szerneck Antal 5—5, Sipos Elek, dr. Zakál Lajos 4—4, Vuk József (Koltor) 2-50, Iskro K. József (Ligetvá), Novák Mátyás, Szácsor Balázs, Hirschl Hermann, Korpits Juliska, Sümegh Gusztáv 2—2, Vadia István (Letenye), Meszarics István, Vismics József, Lukacsics Miksa, Dénesi István 1-50—1-50, Sámson László (Nagykanizsa), Nagy Jenő (Letenye), Pollák István, Belics Flórián, Jegyud István, Strausz Béla, Maltersdorfer Vilmos, Nemsics Józsa (Dráva-szilas), Andrócscec Lénárd, Csavlek János (Drávadiós), Szalzbmann Ottó (Nyiregyháza), Megyericsi Géza, Lisziák Jenő 1—1 kor., Jábreczky Flórián, Stiegelbauer József, Fuchs Kálmán, ifj. Kecskek Ignác, Piatschek István 50—50, Sáfán Gizella, Magics I. (Nagyka-nizsa) 40—40, Tóth Elsa 20 fillért. Amely szíves adományukért ez úton is köszönetet mond az egyeslet elnöksége.

— **Csány-szobor.** A Zalaegerszegen fel-állítandó Csány-szobor ügye már abban a stádiumban van, hogy a kivitel dolgában határozzanak. Már a pályázat lejárt s az arra beküldött szoborminták már Zala-egerszegen vannak. Tizenöt szobrász ötvész küldte be pályamunkáját, köztük országos híró szobrászaink közül többen. Ezek a pályamunkák jut. 16-ig Zalaegerszegen láthatók. Na-ponként d. e. 10—12 s. d. u. 2—5 között te-

kinlhetők meg — a vármegyeház tanácsster-mében. A belépés díjmentes, de aki a szob-rokat megtekinti, legalább is 20 fillért dobjon be a perselybe. Ezt az óhajt a bizottság nyilvánítja, mely a szobor-alap gyarapítására az adományozásnak ehhez a formájához is appellál. Minthogy a szobrot Zala vármegye közönsége állíttatja, a verseny szobrok meg-tekintése meglegen érdekelheti Zala vármegye egész közönségét, így minket csáktornyaia-ka is. A szűri pályaművek fölött jul. 16-án dönt, mely napon a város nagy viránpépelyt is rendez.

— **Milyen idő lesz?** Julius havának változói napjai 13, 14, 16, 22, 29 és 30-ra esnek. A legerősebb hatásúak a 13, 18 és 29-iek. A sűrűn egymásra következő változói napok ezen hónap első felében változó jellegű időjárást ígérnek. Eleinte hűvös, majd csapadékos és pedig szeles, esetleg viharos jelleggel, mely utóbbi egész a hónap közepéig benyulik, így hogy inkább csak a 16-iki változói nap iger állandóbb száraz, meleg időt. Segíti ebben a 19-iki és 22-iki változói nap, míg a 29 és 30-iki ismét a hűvös, csapadékos jellegű állítja vissza, ami azt mutatja, hogy Julius hónapnak inkább csak a második fele hoz kellemes nyári időt.

— **Kifogott hulla.** Még élénk emléke-zetünkben van a szomorú eset, mely a muraszerdahelyi Tanai-család köréből a kis 6 éves Kálmánt kiragadta. A nagy vesztéség után leghőbb vágyuk a szülőknek azt volt, hogy a fiú holt tetemét az anyaföldnek átadhassák. Hosszas keresés, inkább vára-kozás után végre a sujtott szülők óhajítása is teljesedésbe ment, mert a kis fiú holtteste előkerült, egy halász fogta ki Bottornyan véletlenül. A már oszlásnak indult holttestet hatóságai agnoszkálás után Bottornyan temet-tek el nagy részvét mellett.

— **A magyar posta** azon célból, hogy a fürdő, gyógy és nyaraló helyeken tartózkodók és a turisták minél kényelmesebb úton és módon rendelkezzenek postai küldeményeik és távirataik kézbesítése, valamint azok utánküldése iránt, úgy-nevezett címbejelentőlapokat hozott forgalomba, melyeket a szállodák és turista házaknak, nemkülönbön lakást adó magánosoknak, díjmen-tesen bocsát rendelkezésre, hogy azokat az ide-geneknek, úgy megérkezésük alkalmával, mint el-utazásuk előtt rendelkezésére bocsátsanak, kiknek a nyomtatvány rovatai megfelelő kitöltése után csak az képezi kizárólag saját érdekükben álló feladatát, hogy azokat közvetlenül vagy közvetve (kézhazadojuk útján, illetve levélyűjtőszekrénybe való bedobása által) a posta- (és táv.) hivatalhoz juttassák.

— **A gépkezelők és kazánfűtők leg-közelebbi képesítő vizsgái Sopronban** július hó 17-én délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők. Deáktér 35.

Értesítés.

Női kalap raktáramba sikerült **egy elsőrendű munkaerőt** megszereznem, miért is azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legelegánsabb kalapokat a legutá-nyosabban szállíthatom.

Átalakítások, gyász- és alkalmi kalapok

izléses kiviteléért szavatosságot vállalok. Szíves párlfogást kér:

Kelemen Béla

férfi- és női divatruháza Csáktornya

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržanja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Drávavásárhely.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Pređplata čina je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert let . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik: ZRINYI KÁROLY.	Surađnik: PATAKI VIKTOR.	Izdatelj i vlasnik STRAUSZ SANDOR.
---	------------------------------------	--

Od povanje perade

Kak sem vu Budapeštu hodil, sem pogledal i ravno onda držanu izložbu perade. Borneš je lépo bilo gledati od lepših lepše fajte perade. Ni sam mogel obstati, da jeden par lépe kokoši i kokotah dimo nebi nesel svojoj materi. Vugodneši dar za opomeniti nebi mogla dobiti, jer prvič ove su njoj taki pred očima, a drugoč pak i hasna nosiju.

Dimo pelajuč se sam si mislil, kakov aldov bi bil i na naš puk, ako bi više skrbi obrnul na povanje perade, no pak ako bi bole se razmel k tomu.

I vezda lépe peneze, poprilički, 200 jezer forintov nam donese orsagu samo jajeta perje i t. d. kaj vun odneseju vu druge orsage a kaj pak ono, kaj doma pohasnujemo! I vnogo dobrh gazdaric h, koje blizu varašov stanujuju jedino si iz perade iz jajetah priskrbiju sve kaj njim je na kuhnju potrebno. A kaj pak ako bi popravili fajte. Borneš nebi bilo zadnji dohodek vu gospodarstvu ono, kaj iz perade vzememo nutri.

Taki vam povem, kaj raznim pod popravljenju. Počmno na fajti. Naše kokoši, race, guske su zato ně tak hude fajte, a pure pak su takve kojim vu Europi neima para, iskaju je i odpelaju vnogo vun pak bi još jedankrat tuliko odpeljah, ako bi nje bilo. Zvun toga pak su se naše fajte već privičle pod taj zrak i ni je tuliko betegov kak med peradom zvunašnjih orsagov kaj

pak je jako znamenita stvar, jer znamo, da i tak dostakrat nustoši beteg med peradom.

Sve svojstva računaju, pak ako k tomu denemo još da naše kokoši i dosta jajetah daju to preporučam, da ostanimo mi samo pri našoj domaćoj fajti, ali nju moramo popraviti. Popravimo nju tuliko, da kaj za dobre fajte znamo iz drugih orsagov kokote, guske ili racake si priskrbimo, te sa ovimi prepušćamo naše fajte iliti iz od ovih i od naših kokošah dobljenih jajetah plodimo mladinu. Takova prečna fajta bude onda čuda većšeg tela, a bolje mesnato blago pak svaki kupec bolje plati.

Takove izprobane fajte koje se najbolje privičju našem zraku su sledeće, pri kokošah *Langsham* i *Plymouth*, pri guski *Emdenit* i pri raci *Pekingit*.

Kak pri svakim plodjenju, tak i tu stoji, da s čim lepši s čim zdravši su pari, s tem lepše i zdravše bude od njih dobljeno pokolenje. Negda jako mladoga kokota pustiju med kokoši, a od takvoga pak su jajeta ili neplodiva ili pak skužnjene pišćance daju, od dvejuh ljetah mlajšeg kokota ili kokoši jajeta su vnogoput neplodiva. Zvun toga imajmo skrb, da od vremena do vremena ponovimo krv med mladinom tak, da ili sa kupljenjem ili po menjbi novoga kokota dobimo.

Na hramenje takaj i na mladinski kotec imajmo skrb, ako dober dohodek hoćemo imati iz mladine. Zvun hudog i folisnog žitka naj ima mladina po letu i po zimi nekakvu zelenu krmu, kaj jako pod-

pomore ceranje, dakle vu zdravju drži i od svakojačkih betegov oslobodi živinu.

Vu ljetu, ako ga ně dosta travnatog mesta, gde bi se mladina pasla i drapala, dajmo njim nekaj zelene salate, zelenja, a po zimu pak rezanu repu, pak je i dobro ako folišno zelje za mladinu zakvasimo. Sve ove, ně samo da su zdrave, nego sa jednin i na faleše deneju hramenje.

Još od jednoga očemo govoriti a to je vkrej hićeno meso. Moremo videti, kak se kokoši trgaju nad črevami, koje na smetje hitimo. Vu selo je moći vnogokrat dobiti fal kajkakeve žigerlice ove dobro činimo ako spokupimo i doma narežemo i one skuhamo.

Po ljetu naj imaju živine dosta i frišku vodu. Huda stara voda je vnoгим betegom, zrok, vu vručini je jako dobro ako soinu kiselinu zmešamo med vodu; A vu zimi pak pazimo, da živina malo stalo vodu, mlačnu vodu pijeju.

I pri kotčih mladine smo dosta odzadi. Vu ljetu su nekak je mladina, ako je lépo vrème, se i vuni polegnaju, akoprem tu jako lepo postaneju zvrtvam zvrčjam. Ali v zimi vu iz deskah napravljenim kotcu jako vnogo trpiju od zime, zbog česa se i vnogoput poleg dobre hrane jako osušiju.

Jako je hudo i to, da vu kotci smetje gonja ostavimo vu kojim se svakojački kukci povaju, koji su takaj kvar živinah.

Kad dakle hoćemo povati živinu naj nam bude prva skrb dobroga kotca napra-

Herceg Friedrik praznim žepom u Bludenzu.

Gospoštija Bludenz bila je godine 1394 od grofa Alberta Montfort-Werdenberg Austriji prodana, a stanovnici su malo godinah prije otvorila koncila u Konstancu, višćkomu hercegu Friederiku, viernost zaprisegli.

Taj plemeniti gospodin si je svih svojih podložnikah srđca, svojim lepim baratanjem, pred bil, ali probu viernosti njihove budmo tekar u zlih vremenih za hercega, videli.

Kak je iz poviesti poznato, bil je herceg nekriv i neđuzan, po svojih moćnih neprijateljeh, med kojimi je i nemački cesar Žiga, iz kuće Luxemburg bil, u nesreću dospel te je bil zahičeni, (to je bila za ono vrijeme strašna odsuda vladara, po kojoj je odsudjeni bil hšen svih pravah i osobnog poštenja) a sva njegova imanja kako državno vlastništvo zaplijenjena.

Pošto je anda taj pomilovanja vredni herceg, se kakti zarobljenik u Konstancu i kakti prosjak bez kraćera u žepu čutil, a klomu je imal i razloga za svoj se život bojati, nije to već mogel podnašati, već je od onud jedne noći pobege. Sa četiremi svojimi slugi samo, odjihal je iz varaša po

noći prama Tirolu, gde se je, barem za svoj život, sigurnijim čutil.

I opet je nastala noć, kad je došel do zidinah, kojimi je bil obkolen Bludenz. Svojom željeznom rukavicom, kak su za ono vrijeme vitezi nosili cielu odiecu željeznu, pokuči na već zatvorena varaška vrata i zamoli, da mu se otvore, jer je od putovanja danom i noćju truden i potreben počinka.

Ali Bludenzeri su već taj cieľ žalosten dogodaj s njihovim hercegom saznali po raznih širom razposlanih glasonošah, (telegrapha, niti telephona za onda još nije bilo) pak su iz ljubavi prama svojemu hercegu varaška vrata zakleпали i se odlučili na oružje postaviti, neboječ se niti srditosti cesarove. Na svaki način su oni odlučili taj varaš sačuvati hercegu, kojemu su viernost prisegli.

I anda se srdito oglasi vratar, koj je taj kasni posiet držal za špijuniranje ili dapače i navalu iz zasjede:

»He, — to pak tak neide, da tu svaki klatureći se lenjak samo po varaskih vratih ruži. Tko je zakesnil, nek vani izvan varaša na polju spava. Ov varoš je vlastništvo za uvijek hercega Friederika austrijskoga, našega predragoga gospodina, a tko bi mu to hotel oduzeti, neka proba, ako hoće koštati,

kak naše helebarde fino pikaju, a meči fino režu, a buzdovani kloplu po glavah. — Anda se samo tu vani ležite liepo u zelenu travu i počekajte dok se sunce pokaže, da vas budemo mogli videti, — jeli najme vani kakov lopovski švajcar ili pošten čoviek stoji!»

Na ove vratarove rieči se je herceg pred vrati vani kruto razveselil, videći viernost varaša naprama njemu; ali u sebi je odlučil vrataru još na probu metati, pak mu je iz vana doviknul:

»Ah, moj dragi prijatelj, zar si ti skupa stvojemij purgari ovoga varaša na glavu opal, da se tak toga prosjačkoga hercega držite? Ili mozbit još niti neznate, da je osudom cesara proglašen zahičenim i niti jedan kamen u državi nije njegov? Za kratko vrijeme samo dojde cesar ili miesto njegja Toggenburg i tko se onda dobrovoljno nepreda, bude zežgani, na kotač raztegnjeni ili na raženj ili na kolec nabit, a za tim norcom pak se nebude nitko plakal. — Nego ako hoće doći k pameti i k punoj kesi žutih dukatah, onda odsuni zasuna na vratih pak . . . . .»

Herceg još nije svoje rieči izgovoril do kraja; jer vratar je iz nutra za zaprtemi vrati tak strašno pričel špotati i psovati, da

viti. Iz deskah kotec ne vredi vnogo. Vu letu je jako vrući a vu zimi pak jako mrzel. Pak iz deskah kotec je niti nê jako faleši, kak iz cigla i ktomu takov vu ljetu je mrzel i vu zimi pak topel. Kotca zvun toga moramo vnogoput čistiti stêne višeput pobêlimo a stange na kojih sediju mladina, moramo sa vrućim lugom oprati.

— F. —

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštvane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Veliko padanje sniega.** U Švajcarskom orsagu je prošle dane na gorah veliki snig opal.

— **Čuda pred Madonna-kipu.** U Rimu je stanovnike jako plašilo ovo dogodjenje: proti Giordano Bruno pilo stoji jedan kip, koj Majku Božju slika. Pred ovim kipu je ove dane jeden nevoljni človek se jako plakal, javkal, ali na jedenkrat je odhitil svoje hodulje i zakrikne: Madonna me izvrčila. Na neštêre minute jako čudaj ljudstvo je tamo skupa došlo i naglo su jednoga oltara spravili i pila s viencom okinčili. Ali nato su ta došli antiklerikali i norca su delali od ljudstva. Pottam su, zazvedili, da je ov nevoljni človek lukavni vkanjilvec, kojemu nigdar nije nikaj hudo-ga bilo.

— **U nedelju ga ne pitvine.** Szilágyvárdmíjja je odredila, kaj po nedeljah na Štefanje (aug. 20.), na božicu, na vuzmu i na trojake se budu u celoju varmedjiji krêne zaprie. Ovo zapoved je vezda magjarski minister nutrašnjih poslov potvrdil. Ov novi red u ovi varmegjiji juliuš 15-ga dana stupi vu živiljenje. To je jako spatmetno dielo, bar bi se to i pri nas pripelo, nebi onda bilo pri nas po nedeljah tak velika halabuka, pijanstvina; i barem bi strici, strine, kumi i kume, tetci i tece drugi dan s trêznim glavom na dielo išli i nebi se mozbit tuliko tužili naši dragi ljudi, da je velika štercia u ovim liepim Medjimurju.

— **Vtopil se.** U Szatmaru su u sriedu

odvečer iz Szamos vode van vlovili. Kalán János, 60 lét staromu željezničkomu vahtararu mrtvu tělo. Ov vahtar je najme u prošlim nedelju, kada je svoju službu dovršil, svojega zimskoga kaputa u zalog složil, i spenezemi u jednim krêtmu do večer pil. Odvečer, kada je hotel dimo iti, tak je bil pijan da je u Szamos opal.

— **Smrt u fabriki.** Ove dane u Budapeštu u jednim vožarnim fabriki se velika nesreća pripetila. Illika József težak je nepazljiv bil i nekak je pod mašine došel. Od jedne mašine kotač je Illika na falate razdrobil.

— **Vlovljeni tolvaji.** Budapeštinski redari su on hip vlovili Szücs István tergovačkoga pomoćnika i Göcz Károly malara, kada su ovi fini ftiči Veiler Albert cipelarskomu meštru štacuna odprli i odonut tri par cipele vkrali.

— **Samoubojstvo u kavani.** U Budapeštu vu Francisk kavani se je u četret tek noći samoubojstvo pripetilo. Jeden mladi gost, Darvai Sandor zvani, tergovački pomoćnik se je pri jednim stolu sedeč u srce strelil. Darvai je odmah umrl. Ov samoubojnik je jako bil zaljubljen u jednu Fehér Anna zvanu pucu, na koju je sve svoje peneze potrošil, kaj je zaslužil. Na zadnjič je već ne imel peneze i vu najvećšim nevolji se je strelil. Njegovim opravu u žepu su več liste našli, u kojim se spričava od svoje matere i od redarstvo.

— **Kratke novosti.** Ogiftana diete U Budapeštu, Miklóš-ulica pod 1-im brojom hiži Toschner Miklóš uredni slugi dvê lét stara Vilma kći se je nekak s lugom ogiftala. Nesretno diete sad vraćiju. — Opala je iz kat. Madarász Rózsa djevojka je u Magdolna-ulica 43. brojom na ganjko se sagnala, i iz prve kat doli opala. Branitelji su nju na njezin stan spravili. — Šinjaka si je rezal. Virág Ferenc težak u svojim Szigony- ulica 31. broj stojeći — stanu si je s jednim nožom svojega šinjaka rezal. S velikemi ramenji je u Rokuš-špital došel.

— **Priestolonasljednik u Magjarskim orsagu.** Ferenc Ferdinand kronprinz,

kak neštêre austrianske noyioe pišēju, bude v jesen u našim orsag došel, kraj nas poglede i pozna. Bog nek ga donese, i mi bi već radi njega, kakti budućega magjarskoga kralja poznati.

— **Skočila je.** Stugel Gaboricu je njezin muž iz Garamkövesda u Budapest donesel, da ju u jednu bludnicu složi, ali na ulici je ova nesretna žena skočila, i od onda ju nê su išce mogli najti.

— **Štelinga.** Assentacija, iliti štelinga se bude ali tekućeg meseca 15-ga dana, ili pak 1-ga augustuša počela u celim orsagu.

— **Kolera.** Iz Pétervara javiju, da tamo se kolera strasljivo širi. Do vezda već kak 10 jezer ljudi su se zbetežali. Ar je velika vrućina, bojati se more, da ova kuga se po celim Ruskim orsagu bude razširil.

— **Orsačka izložba u Szegedu.** U Szegedu se spravljaju na to, da budu u 1914-om ljetu veliku orsačku izložbu držali. Vu ovim ljetu —1914— hoćuju i kraljovo konjaničkoga kipa gori postavljati, na koj cilj su szegedinci 100 jezer kurun preporučili.

— **Prodal je ženu za jeden dollar.** U Newyark državi je jeden amerikanec svoju ženu pred Syracuse varaš nadnolariušom u službi njegovomu prijatelju za jeden dollar (pet kurun) prodal. Ov prodavec, kojemu je ime Joss, je 19 lét skupa živel vu srećnim živiljenju svojom ženom. To je ipak fal žena bila!

— **Strêla ga vudrila.** U Görgény-szentimre občini Moldován János je na senokoši kosil, kada je na hitroma veliki viher nastal, i njega strêla vudrila. Kosa je njemu iz ruke van opala, i njegve čizme su na falate raztrgjene bile.

— **Velika vrućina u Americi.** U celim sjevernim Americi sada strahovito velika vrućina traja. Koj samo more, ide med brege, ali pak na morjim brezuljku. U Newyorku čudaj ljudi i u noći na ulici stanujuju, ili pak u parku piiju, ar vu stanaš zrak je nesnosljivi. Do vezda samo vu Newyork državi blizo dvêsto ljudi su vmrli.

človek niti sam svoju rieč nije mogel razmeti.

Za koga on Bludenzere drži, taj bezobrazni špion, kričal je na ves glas tak, da su se mnogi blizu stanujući iz sna probudili, mala okanca na oblokih otvorili i glave van porinuli, — za kaj on nje drži, Bludenzere, da se tu ufa ovak lebudikak bratari; njim to nije nikakova tajna, kak grdo i nepravično se sa hercegom postupa, ali baš za to se ga moramo držati, pak makar niti jedan kamen na cesti nije njegov, ali za to je svaka kaplja krvi njegovih viernih Bludenzerev njegov, pak ako Toggenburger želi puno dugih nosov preko varaškog zida videti, onda samo neka dojde!

Ovak se je vratar razkričal, a herceg je sad držal vrijeme za otkriti se i prepoznati se dati, pak onda veli vrataru tko je. Ali tim je liepo nadošel!

Vratar se grohotom nasmije i veli:

»Da bi te zlodi odnesel u Afriku, ti potmajni filisterianec, koj naprije sa Judaševimi novci čovieka hoćeš navabiti, a kad vidiš, da u tom pri poštemom čovieku nemaš sreće, onda bi se rad za hercega izdavao, samo kak bi mogel u varoš dojt, da onda tvoji negde zakriti švajcari na otvorena vrata nahupe.— Sada baš ostane

prav poštemo vratni ključ u mojem žepu, pak makar budu vani kače i zabe curele ili i kamenje na tvoju spatmetnu hrganju! — Liepo si zhogom ostani tu vani, nutar uedojdeš — negde si drugde poišči norca.... ja ti neidem na liepak!«

Sad je nastal dugi dogovor izvana unutar i opet iz nutra van, dok je herceg tandem negda mogel nagovortiti vratara, nekog Schedlera, koj je imal ošteriju »k kruni«, simo pozvati, jer da ga on pozna tak dobro kak brat brata. Kad je onda Schedler izbilja došel, razletela su se velikom halabukom varaška vrata, a siromaški vratar je za jednim krlom istih sakrit stal, te je tu bled kak stiena čekal sudnjega dana i strogi sud hercegov.

Ali tomu čestitomu čovieku nije bila namienjena kaštiga od strane hercega, već nagrada; jer komaj da je herceg sa konja, na kojem je dojahal, dole skočil, ogledaval se je med od veselja juhuškajućim pukom i smiešeći se zapital:

»A gde je taj moj stari mrmreš, koj bi me svojim mrmrlanjem skoro od mojeg viernoga Bludenza bil odmrmlal?«

Ovo prijazno pitanje je bilo odmah odgovoreno tim, što su nekoji purgari iza vrat

čepećega, kak stiena bledoga i na celom telu drhućega vratara van potegnuli. Ali ov se je odmah pred hercegom hitil na koljena te je sklopljenimi rukami prosil za odprošenje.

A herceg ga ljubezno digne, te bez razloga od straha drhtajućemu vrataru veli:

»Kak ti budem odprašal ono, kaj mi je tak pri srdcu i u duši godilo?! — Ah, da su barem svi moji podložničkovi takovi kak ti, nebi onda ja moral bez kuće i kućista se okolo potucati i oa to rekuć svetlosti dana se vugibati! Ali samo počekaj malo ti poštenjakovič, dok se jedno malo oblaki iz čela mojega cesara razidu! Onda ja već onem, koji se danas iz mene izsmiehavaju, pokažem, da nisam prosjak praznim žepom. U mojem varošu na Inn-u hoću onda na trnc mojim neprijateljnom zlatoga kroveka postaviti, a nekoliko črepov i za tebe odpadne, ti vriči čovieče! — Za danas medjutim, moji dragi purgari, sam prisilen vašim gostom biti; jer putujuć simo sam zagladil i zažedjal, a moji žepovi su za ov hip izbilja i u istinu prazni!«

Nad tim govorom nastane med pukom neopisivo veselje, te su ga u svečanoj po-

— **Ljetovanje.** Njegovo Veličanstvo, magjarski kralj sad u Ischlu ljetova. Ovdje bude ostal preko dva meseca. Kralj veckrat hodi u Ischlu na vadasiu i jako dobro se cuti. — Ferenc Ferdinand nadherceg tekuceg meseca 12-ga dana bude svojem familium u Niederndorf dosel, odonut pako na kratko vreme ce u tirolsku Prags iti. Ovdje samo 8 dni bude u hotel Wildsee stanual. Julius 21-ga dana bude nadherceg u Tauferthal putual i tamo u Taufers-kastelju stanual, koj kastelj na jednim, med sumami stojećim bregom lezi.

— **Skupračunjanje naroda.** U našim orsagu se budu pak duševi skupa zračunali, i to u buduću 1911-ga leta od 1-ga do 10-ga januara. Samo oni peršoni budu u ov broj došli, ki su 1910. decembra 31-ga dana u polnoći živeli. K računanje zakona sada budu u orsačkim spravišču razpravljali.

— **Odlikovanje.** Kralj je Hajós Mihály alsólendvajsomku fiskališču kraljevski savjetnik naslov darual.

— **Samoubojni nadlogar.** Havlicek József kupinovoiski umirovljeni nadlogar je u Zimonju samoubojnik ostal. Njegovo težko življenje ga je na smrt neslo. Takodjer samoubojnik je ostal i Bauer Lajos zvani békési tutor, koj se je u glavu strelil, i odmah umrl.

— **Strajk u Americi.** U Newyorku oni težakini, koji su pri opravnim obrtu vu službi kakti 25 jezer težakinje su ove dane u strajk stupili. Od toga držiju, da ov broj će se na 75 jezer stupiti.

— **Skočeni mladoženja.** U Höchst občini (Niemački orsag) ove dane pri jednim zdavanju, kada bi moral mladoženjak svoji zaručnici pri oltaru prisegu davat, od oltara je skočil, i iz crkve vun bežal. Zaručnica je na to pri oltaru se skupa zrušila. Med gosti je na to velika zmšanost postala. Skočenoga mladoženjka su još né našli. Brščas se je prebojal od križa!

— **Petroleumlampaš.** Vu Kézdivásárhelyu se je dogodila ova strašna nesreća. Sipoš Ignác fabrikanta mlada žena je sa sinžkinjom petroleuma nalejala vu goreću lampu. To je već samo po sebi pogibeljno, no one su iz nepazljivosti i svoju opravu

vorki (processiji) svi sprovadjali u ošteriju »k kruni« gde je pri čvketanju peharah i čašah neočekivano hitro prošla noć.

U jutro pako rano se je herceg dalje na put odpravil, te je jahal kroz klostersku dolinu i preko Arlberga u Tirol, a purgari su ga oboružani pratili do granice, koji pošteno izplatili onoga, koj bi se mozbit bil podulal iz zasiede navaliti na njihovoga dragoga gospodina, makar da ga je cesar dal zahitenim proglasiti.

Nekoliko godinah zatim, 24-a Majuša 1418, prijel je cesar hercega Friederika opet u milost, povratil mu je njegova zapljenjena imanja, a on, svoju zadanu rieč držeći, postavil je u Innsbrucku izbilja zlatnoga kroveka, koj se onde i danas vidi.

Sigurno se nije niti iz viernoga varaškoga vratara u Bludenzu zaboravil; em se je i naš kralj Fran Jožef I, kad je bil godine 1881 u Vorarlbergu toga dogodjaja sietil, pak si je dal pokazati ona vrata, pred kojimi je herceg Friederik tak dugo čekati moral, kak sam to sam videl, jer sam putujući, baš onda iz Feldkircha u Bludenz došel.

Em. Kollay.

polejale. Lampa je eksploderala i one su se vužgale. Sipošova žena je čista na vuglen zgorela i vumrla a služkinja sada vumira vu špitalu. Nearečnu ženu, koja je troje dece ostavila bez matere svaki jako žaluje.

— **Razbojnik.** Tabi János trgovački pomoćnik u Nyiregyháza je svojemu gazdu blagajnu potri i žnjega 200 korun, iz Sóstó — kupališće blagajne pako 50 korun vkral i odbežal. Tabi Jánosu redarstvo iska.

— **Toča.** U Szolnok-Dobokavarmegiji (Erdély) je ove dane velika toča bila, koja je neizmernoga kvara zrokuvala. U Kovácskapolnok seli 140 jezer, Tonacu 14 jezer, Čokašu 14 jezer, Széplaku 20 jezer korun je do sada kvar. Od porast najvećše stran je né bilo assekurérano. Stanovnike gladomor straši.

— **Veliki ogenj.** U Tóti občini je u tork posije podne veliki ogenj nastal. Pri Kovács Ferencu hiži iz pećnice je iskra zrokuvala taj ogenj. Več hiže, skednje i cudaj porast je zgorelo. Kvar je ober 200 jezer korun.

— **Cirkvorazbojnik.** Turk Rudolf cirkvorazbojnika, koj je iz Zagreba skočil, su petek jutro u Marburgu vlovili. Da su ga prijel, svojim nožom je jednoga redara vpičil i odbežal, ali jeden redarski pes je za njega bežal i tak ga je vgrizel, da je Turk već né mogel dalje skočiti. Turk je ondašnje vrieme u Fiumi iz terzatto kloštrove crkve 20 jezer korun vriednosti dragociene vkral. Redarstvo misli, da Turk ime je folišno, i da on ima i priatelje negdi.

— **Jeden nadherceg u Miškolcu.** Lipót Salvator nadherceg, koj je nadvojvodja pri kanonéri, je prošle dneve u Miskolcu bil, gde je kanonere inspiciral, i med tom diósgyörsku željezo- i ocelno fabriku pogledal. Brščas je, da prvo magjarsko fabriku za štuke budu u Diósgyöru gori stavili, gde već i sada preko 10 jezer clovek ima delo.

— **Zgorela je u cirkvi.** U Friedeck varaškoj cirkvi se je u petek velika nesreća pripetila. Jedna Mikolasch Hedvig zvana 70 lét stara sirota žena goreću svću je naložila na oltar, gde je črez već vur molila. Stara žena — tak se vidi — med tom je zasapala, ar iz crkve na jedenput je velika krika i pomoć kričanje nastalo. Kada su bližnji stanovnici u cirkvu nutri išli, strahovito vidjenje je pred njimi nastalo. Stara žena vu goreći opravi je na kamenah ležala, i na kratko vriemena med velikemi muke umrla.

Nekaj za kratak čas.

Na telefonu.

Gospona Gjombëra gospa je na nagloma zbetažala. Muž ves zasopljen beži k telefonu i kriči:

Holla! Prosim gospona doktora Flaštra. (Za čas brni zvoncek, na znamenje, da se more ž njim spominati)

Holla! Tu sam Kaj zapovédaju gospon Gjombër?

Ženi je zlo prispelo. Tuži se, da ima krće v želudcu.

Sigurno si je pokvarila želudca.

I ja tak mislim. Kaj bi ž njom napravil? (Dok je doktor premišljaval, kaj bi mu rekel, te čas su premenili z pozabljuvosti na centruom drote, tak da je v mužov telefon né s doktorom, nego s jednim mehanikerom, kojega je pital jen fabrikant, kaj bi napra-

vil s mašinom, da se mu pokvarila. Zbog toga je prestrašeni muž sledeći odgovor dobil):

Nikaj se ne treba bojati! Tu je lahko pomoći. Kak se meni vidi, znutrašnja stran je sigurno zahrdjavila. — Naj vléjeju vu nju dva litre olja, zatim šest ribati a nazadnje s hamričom sve okoli potuči. I sve bu dobro.

(Jeli je dal muž nutri ovo vračstvo, ili ne, za to neznam.)

Da su jako sloke:

Jedna selska žena je imela v Pešti dva sine, koji su v skolu hodili. K svetkam pelja se vu varaš, a pod site skrje dve šonke, kajti v Peštu ne smeti mesu nesti bez toga, da nebi clovek fercerungu platil. To je žena ne znala, nego ona se bolje toga bojala, da njoj nebi što vkral.

Kak dojdou do malte, stane pred nju financ i s ostrim glasom pita suhu, sklutastu ženu:

Jeli imate kaj za maltu?

Imam, dve šonke.

De su?

Na njih sedim, — veli ženjkica.

Tak? — smeje se financ. Te su vre jako sloke

No, ako su sloke, — veli srdito žena — onda Jancsi samo tiraj dalje.

Lépi izgled.

Gospon: Nesite ovoga lista, kam je adressiran.

Sluga: Dobim odgovor?

Gospon: Odgovor težko, nego s tim predi pljusku.

Jeden mlad clovek, koj se svojom znanostjum jako hvalil, rekel je vu društvu: — No, ja neverujem vu Boga, i to zato: ar ga nevidim.

— No, ako oni mladi gospon — rekel je jeden iz društva, samo ono verujeju, kaj vidiju, onda sam i ja znjimi jednoga mišljenja. Ja pak neverujem, kaj bi oni imeli pamet ar sem ju još ne videl.

Veliki nekoj dužnik zbetažal je na smrt: »Ah da mi je samo tak dugo živeti — pučel je zdihavati — dok bi se rešil svojih dugov!« — »Oho, rekel mu je doktor, — kaj bi vi radi za navéke živeli.

Gospa: »Kak je to, da vezda tak pri ljepi paši i vremenu, je mléko tak vodeno?«

Žena: (koja je mléko donesla). »Je draga gospa, to jim je tak, da vezda krave vu toj velik vručini jako puno vode pijeju.«

Vu selu Op. je vumrl mužački sinek. Suseda kuma došla je kumu batrivel, ter joj je rekla: »Najte se draga kuma plakati, najte, — em bu ljepi angel znjega.« Mati puna žalosti odgovori na to: »A kaj bi iz njega bil angel, — da je kehnav.

Došel je vandravec k jednomu šalnomu gosponu prosit za pomoć. Gospon ga zapita: Povečte vi meni, jeli ste vi horvat ali pak magjar?« Vandravec mu na to odgovori: Gospone! niti jedno, niti drugo; ja sam kovač.«

Használjon Nagysád FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉMET,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen!!

A Földes-féle Margit-Crème a füröngu hölgyeknek is kedvenc szőpítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra alatt észlelhető.

Mivel a Földes-féle Margit-Crème utánózzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindenemű felelősséget.

A Földes-féle Margit-Crème ártalmatlan, zsírtalan, vegytiszta készítmény.

A bőr mindenemű tisztátalanságát, szeplőt, pattanást, miteszt, májfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolítja. Nemcsak az arc-bőr, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is legalkalmasabb. Nagy légely a kor., kiest i kor. minden gyógytárban és drogériában.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN GYÓGYSZERÉSZ ARADON.

Kapható Csáktornyan: PETHŐ JENŐ gyógytárban.

ELADÓ.

Egy keveset használt jó állapotban levő

harisnyakötőgép

olcsó áron eladó.

Cím:

KONYA IMRE ALSÓLENDVA

Alsó-utca.

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37. SZÁM.

megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviseletet létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Hirschsohn Testvérek Csáktornyan

vette át a képviseletét és a gyár rendes áraiban vállalja az url-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végáruk, szőrmék stb-ek vegytisztítását és festését.

Ügyszintén ágytollak tisztítását és fehéreneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áraitól, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbízatást kér a

KOVALD PÉTER ÉS FIA CÉG.

1031/910./sz.

Hirdetmény.

Györgylaka (előbb Jurcsevec) község részéről ezennel közhírré tesszük, hogy a község tulajdonát képező

korcsma és tartozékai

(mely a kisszabadkai vasuti állomás és forgalmas állami út mentén fekszik) 1910 évi július hó 21-én d. u. 3 órakor a községbíró házában nyilvános árverésen bérbé fog adatni.

Árverési feltételek a kisszabadkai körjegyzői irodában megtekinthetők. Györgylaka 1910. július hó 4.

PUHR MIHÁLY
jegyző.

KERCSMÁR JÓZSEF
bíró

866 1—2

Meghívó,

a Csáktornyai Tárházak Részvénytársaság

rendkívüli közgyűlésére,

mely f. évi július hó 25-én d. u. 2 órakor Csáktornyan, a társaság helyiségeiben fog megtartatni.

N a p i r e n d:

1. Felhatalmazás megadása az igazgatóságnak, hogy Baja székhellyel részvénytársaságot alapítson 240.000 korona alaptőkével, hogy ezen részvénytársaságra a társaságnak tulajdonát képező bajai tárházai természetbeni betét-képen átruházza és a társaság részvényeit amennyiben mások által nem jegyeztetnének, átvehesse.

2. Határozathozatal a társaság bajai fióktelepének megszüntetése tárgyában.

3. Határozathozatal a társaság alaptőkéjének visszafizetés által 280.000 koronára való leszállítása tárgyában és az igazgatóságnak adandó felhatalmazás arra, hogy erre a célra az újonnan alapított társaság részvényeit felhasználhassa, illetve eladhassa.

4. Az előző pontok tárgyában hozott határozatok folytán szükségessé váló alapszabálymódosítások elhatározása.

Azok a részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik által résztvenni óhajtanak, tartoznak részvényeiket a még nem esedékes szelvényekkel együtt legkésőbb folyó hó 17-ig bezárólag a társaság csáktornyai pénztáránál, vagy a Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársaságnál letétbe helyezni. (Alapszabályok 15. §.)

Csáktornya, 1910. július 9.

F71 1—1

Az igazgatóság.

MEGHIVÓ.

A „Perlaki Takarékpénztár Részvénytársaság Perlakon“

1910. évi július hó 24-én délután 2 óraker

az intézet helyiségében tartandó

RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSÉRE

a társaság tisztelt részvényesei meghívotnak.

Tárgysorozat :

1. A közgyűlés hitelesítésére 2 részvényes választása ;
2. Igazgatóság jelentése a részvénytőke felemelési műveletről ;
3. Kotori flókingintézet felállítására tárgyában határozathozatal ;
4. Az alapszabályok módosítása.

869 1—1

A

MURAKÖZI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Csáktornyan

folyó évi július hó 1-vel új üzletágot honosít meg, amennyiben a már több intézetnél közkedveltségnek örvendő

takarékbiztosítást

nálunk is terjeszteni fogja.

Ezen intézmény lényege az, hogy a fél a takarékpénztárnál **heti befizetési könyvecskére** 15 éven át hetenkint 1 koronát és a táblázatszerű fillér **pótdíjat** fizeti be, mikor is 15 év eltelte után a takarékpénztár a félnek — kamatos-kamattal **1000 koronát** fizet vissza. Amennyiben azonban a fél a 15 évi időtartam **előtt, bármikor** is netán **elhalna**, úgy **azonnal** ugyancsak **1000 korona** fizettetik ki örökösökének.

Belépni azonban nemcsak egy koronával, hanem 50 koronáig bármely egységgel is lehet, és ilyenkor természetesen, annyszor egy korona és annyszor a megfelelő pótdíj fizetendő, ahány ezer koronát a fél magának biztosítani kíván.

Belépni bármikor lehet.

Vidéki befizetőknek portómentes postatakarékpénztári befizetési lapokat ingyen bocsátunk rendelkezésükre. — Felvilágosításokat szóban és írásban bárkinek ad, ismertető füzeteket küld, jelentkezéseket mindenkor elfogad a

Muraközi Takarékpénztár Részvénytársaság Csáktornyan.